

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 4. aprila 2016. godine
Ref. br.: RK912/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI116/15

Podnosilac

Arbenita Ahmeti

**Ocena ustavnosti presude Rev. br. 151/2015
Vrhovnog suda Kosova od 19. maja 2015. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërzhaliu-Krasniqi, sudija i,
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Arbenita Ahmeti iz Prištine (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva), koju zastupa advokat Xhevat Bici iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava presudu Rev. br. 151/2015 Vrhovnog suda Kosova od 19. maja 2015. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda Kosova. Podnositeljka zahteva smatra da su u postupcima pred redovnim sudovima povređena njena prava garantovana članovima 46. [Zaštita imovine] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 16. septembra 2015. godine, podnositeljka je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 14. oktobra 2015. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Arta Rama-Hajrizi i Bekim Sejdiu.
7. Dana 21. oktobra 2015. godine, Sud je zahtevao od podnositeljke da dostavi punomoćje kojim ovlašćuje advokata Xhevata Bicija za zastupanje i obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva.
8. Dana 29. oktobra 2015 godine, podnositeljka je dostavila potpisano punomoćje.
9. Dana 10. februara 2016. godine, nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Neutvrđenog datuma podnositeljka je podnela Osnovnom sudu u Prištini-Ogranku u Lipljanu (u daljem tekstu: Osnovni sud) tužbeni zahtev za podelu imovine stečene u braku.
11. Dana 28. februara 2014. godine, Osnovni sud je presudom (C.br. 339/2012) delimično usvojio tužbeni zahtev podnositeljke i u izreci odlučio sledeće:

“I ODOBRAVA SE tužbeni zahtev tužilje Arbenita Ahmeti iz Prištine kao OSNOVAN i [maloletno dete] se poverava na čuvanje, brigu, vaspitanje majci – tužilji Arbenita Ahmeti iz Prištine, do promene okolnosti na osnovu kojih je odlučeno u ovoj presudi.

II ODREĐUJE SE kontakt maloletnog deteta i oca – tuženog Xh. P., iz sela Slovi, dva puta mesečno, i to svakog drugog i četvrtog četvrtka, počevši od 13:00 – 15:00 časova, i drugog dana verskih i zvaničnih praznika, kao i tokom rođendana deteta u isto vreme. U slučaju nemogućnosti održavanja kontakata prema pomenutom rasporedu, isti kontakt se može drugačije ostvariti od onoga kako je navedeno, tako da se ovaj kontakt ostvari u vreme kada se tuženi nalazi na Kosovu. Kontakt se ostvaruje u Centru za socijalni rad u Prištini, jedinica Kodra e Trimave i pod nadgledanjem ovog centra.

III PRIHVATA SE preciziran tužbeni zahtev tužilje Arbenita Ahmeti i OBAVEZUJE SE tuženi Xh.P., iz sela Slovi, sa mestom boravka u Nemačkoj, da na ime alimentacije [za maloletno dete] uplaćuje iznos od 200€ mesečno, počevši od dana suđenja 28.02.2014. godine, sve dok postoje zakonski osnovi za tako nešto, i to najkasnije do 05-tog u tekućem mesecu.

IV ODBIJA SE deo tužbenog zahteva tužilje Arbenita Ahmeti, kojim je tražila da se na ime izdržavanja, tuženi obaveže da uplaćuje iznos od 100 € mesečno, kao neosnovan, zbog odustajanja tužilje od ovog dela tužbenog zahteva.

V/a PRIHVATA SE delimično precizirani tužbeni zahtev tužilje i OBAVEZUJE SE tuženi Xh. P. da tužilji Arbenita Ahmeti, na ime lične imovine koje je imala u svom posedu povodom stvaranja činjenične bračne zajednice a koje su služile ličnoj upotrebi, i koje su ostale kod tuženog povodom raskida ove činjenične bračne zajednice, da na njihovo ime nadoknadi protiv vrednost u novcu u iznosu od 7858.90 € sa zakonskom kamatom, počevši od dana podnošenja tužbe 09.06.2011. godine, do konačne isplate, kao i da joj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1660 €, i sve to u roku od 15 dana od dana predaje presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

V/b ODBIJA se drugi deo tužbenog zahteva tužilje kojim je tražila da tuženi Xh. P., na ime lične imovine, koje je ista, u trenutku stvaranja faktičke zajednice imala u posedu i koje je služilo za ličnu upotrebu, a ove stvari su ostale kod porodice tuženog povodom raskida ove zajednice, da joj nadoknadi njihovu protiv vrednost i to na dosuđen iznos od 29.093.10 €, kao neosnovan.“

12. Podnositeljka zahteva je podnela žalbu protiv tačaka IV i V/b izreke presude (C. br. 339/2012) Osnovnog suda, sa predlogom da se presuda izmeni u pobijenim delovima i da se odobri tužbeni zahtev u potpunosti ili da se ista poništi i da se predmet vrati na ponovno suđenje.
13. Tuženi Xh. P. je podneo žalbu protiv tačaka I, II, III i V/a dispozitiva presude (C. br. 339/2012) Osnovnog suda sa predlogom da se poništi presuda u tim delovima i da se predmet vrati na ponovno suđenje ili da se promeni tako da se tužbeni zahtev tužilje u izreci pod I, II, III i V/a odbije u potpunosti i da se dispozitiv presude pod tačkama IV i V/b potvrdi.
14. Dana 03. februara 2015. godine, Apelacioni sud Kosova je presudom (Ac. br. 1980/2014) odbio kao neosnovane žalbe podnositeljke zahteva (tužilje) i tuženog Xh. P. i potvrdio presudu (C. br. 339/2012) Osnovnog suda sa detaljnim obrazloženjem svakog pojedinačnog žalbenog navoda.

15. Podnositeljka zahteva je podnela zahtev za reviziju protiv tačke V/b dispozitiva presude kojim se odbija tužbeni zahtev u vezi sa ličnim stvarima, sa predlogom da se osporavani deo presude izmeni tako da se tužbeni zahtev tužilje prihvati i za iznos od 29.093,10 €.
16. Dana 19. maja 2015. godine, Vrhovni sud Kosova u Prištini je (presuda Rev. br. 151/2015) odbio kao neosnovan zahtev za reviziju i potvrdio presudu (Ac.br.1980/2014) Apelacionog suda Kosova sa detaljnim obrazloženjem:

“...Vrhovni sud Kosova, obrazloženje presuda sudova nižih instanci je prihvatio kao pravilne i zakonite, pošto je prvostepeni sud, kako bi utvrdio činjenično stanje, angažovao stručnjaka R. R., koji je svoje mišljenje zasnovao na osnovu materijalnih dokaza, svedočenja svedoka, posetama porodicama tužilje i tuženog, identifikovao je stvari, istražio je tržište u vezi sa cenama, zatim je na osnovu svih podataka konstatovao da je vrednost stvari izračunata i doseže iznos od 11.227 €. Vrhovni sud Kosova razmotrio je navode tužilje u vezi sa veštačenjem Sh. B., ali isti nije imao uticaja da se drugačije odluči, pošto tužilja nije osporila veštačenje stručnjaka R. R. i nije tražila drugo veštačenje, stoga i navode u reviziji da je materijalno stanje sprovedeno na pogrešan način, ovaj sud je ocenio kao neosnovane...”

Navodi podnosioca

17. Podnositeljka zahteva tvrdi da su u postupcima pred redovnim sudovima povređena njena prava u skladu sa članovima 46. [Zaštita imovine] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava.
18. Podnositeljka zahteva tvrdi: *“... Prekršen je član 46 i 54 Ustava Republike Kosova, dakle negirano je pravo na ličnu imovinu Arbeniti Ahmeti, dok je [maloletnom detetu], negirano pravo na izdržavanje, od dana razvoda roditelja, dakle nije joj priznato pravo izdržavanja od dana kada joj pripada, nego samo od dana odlučivanja”*.
19. Podnositeljka, takođe, zahteva: *“... da se oceni zakonitost presuda pošto je povređeno pravo lične imovine koja je bila isključivo njena imovina jer je deo toga bio njen miraz, zlatni nakit i lična garderoba, koji se smatra kao posebna imovina tužilje. Sudovi nisu razmatrali prigovore tužilje u vezi visine vrednosti, određen je veštak od strane suda, ranije veštačenje nije uzeto u obzir, i nije traženo od tužitlje nego je to sud odredio. Izdržavanje nije dobiveno od dana kada je otac bio obavezan da plaća nego od dana kada je sud odlučio, dakle, oštećeno je godinama...”*

Ocena prihvatljivosti zahteva

20. Sud ispituje da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom.
21. Sud se poziva na član 48. Zakona, koji predviđa:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

22. Štaviše, Sud podseća na pravila 36 (2) b) i d) Poslovnika, koje propisuje:

„(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

...

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava“.

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.

23. Podnositeljka zahteva u osnovi tvrdi da je činjenično stanje u vezi vrednošću imovine utvrđeno na osnovu nalaza veštaka koji je angažovan od strane suda i da redovni sudovi nisu uzeli u obzir veštačenje na osnovu kojeg je podnositeljka podnela tužbu, čime su povređeni članovi 46. i 54. Ustava u postupku pred redovnim sudovima, zbog pogrešne primene materijalnog i procesnog prava.
24. Sud primećuje da je podnositeljka zahteva ove tvrdnje iznela i u postupku po zahtevu za reviziju pred Vrhovnim sudom Kosova. Vrhovni sud Kosova je detaljno obrazložio način na koji je sud utvrdio činjenično stanje.
25. Podnositeljka zahteva sada prvi put u postupku pred Ustavnim sudom iznosi tvrdnje da je odlukama redovnih sudova *“... [maloletnom detetu] negirano pravo na izdržavanje, od dana razvoda roditelja, dakle nije joj priznato pravo izdržavanja od dana kada joj pripada, nego samo od dana odlučivanja“*. Ove tvrdnje prethodno nisu bile predmet spora u postupku pred redovnim sudovima.
26. Iz gore navedenog, Sud primećuje da su tvrdnje koje podnositeljka zahteva iznosi u suprotnosti sa dokumentacijom koju je dostavila Sudu.
27. Sud primećuje da je za vreme trajanja postupka, na predlog podnositeljke, Apelacioni sud njoj odobrio privremenu meru kojom je *“tuženi obavezan da na ime alimentacije [za maloletno dete] uplaćuje iznos od 100 € mesečno, dok postoje zakonski uslovi za to ili do donošenja neke druge odluke, kao i za tužilju Arbenita Ahmeti na ime izdržavanja za staranje o detetu da uplaćuje po 60 € mesečno, a koje je potvrđeno...“*.
28. Podnositeljka predstavke u suštini predmeta osporava način na koji je utvrđeno činjenično stanje, a koje su obrazložili redovni sudovi u tri instance. Međutim, ovaj zaključak je postignut od strane redovnih sudova, nakon detaljnog pregleda svih argumenata koje je podnositeljka predstavila.
29. Podnositeljki zahteva je pružena prilika da u raznim fazama tog postupka predoči argumente i dokaze koje je smatrala relevantnim za svoj slučaj. Istovremeno je imala mogućnost da delotvorno ospori argumente i dokaze koje je predočila suprotna strana i ospori tumačenje zakona, kao pogrešno

protumačeno, pred Opštinskim sudom, Apelacionim sudom i Vrhovnim sudom Kosova u redovnom sudskom postupku.

30. Sud smatra da su svi argumenti podnositeljke zahteva, koji su bili relevantni za rešenje spora, propisno saslušani i da su ih sudovi valjano ispitali, da su materijalni i pravni razlozi za odluku koju ona osporava podrobno izloženi i da je, shodno svemu iznetom, postupak pred redovnim sudovima, u celini gledano, bio pravičan (vidi predmet: *Bogusława KNIAT protiv Poljske*, odluka ESLJP zahtev br. 71731/01 od 11. decembra 2001 godine).
31. Sud ponavlja da nije njegova dužnost, prema Ustavu, da deluje kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama donetim od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna zakonska pravila (vidi slučaj: *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine, vidi i slučaj: br. KI70/11, podnosioci zahteva: *Faik Hima, Magbule Hima i Besart Hima*, Rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).
32. Iako podnositeljka zahteva tvrdi da su njena prava povređena pogrešnim utvrđivanjem činjenica i pogrešnom primenom zakona od strane redovnih sudova, ona nije pokazala kako su navedene odluke povredile njena ustavna prava.
33. Podnositeljka zahteva nije dokazala da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi: *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. godine).
34. Sud smatra da uslovi prihvatljivosti nisu ispunjeni. Podnositeljka zahteva nije uspela da predstavi i potkrepi tvrdnje da su joj osporenom odlukom povređena ustavna prava i slobode.
35. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba da se proglašuje kao neprihvatljiv, u skladu sa pravilima 36 (2) b) i d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. stavom 7 Ustava, članovima 20. i 48. Zakona i pravilima 36 (2) b) i d) Poslovnika, na sednici održanoj 10. februara 2016. godine jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4 Zakona;
- IV. DA PROGLASI da odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Robert Carolan

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi